

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 5 Şubat 2025
Sayı : 1035

Tahsin BECAN
CHP Yalova Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

10/2328

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Afet yönetimine ilişkin dağınık mevzuat sorunları başta gelmek üzere var olan birçok düzenleme zaafı nedeniyle, afetler hukukunu etkili kılınamaması sonucu bütüncül bir yasal düzenleme gereğinin bütün yönleriyle araştırılarak gereken düzenlemelerin saptanabilmesi amacıyla, Yüce Meclisimizce; Anayasanın 98. maddesi ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 04.02.2025

Tahsin BECAN

Yalova Milletvekili

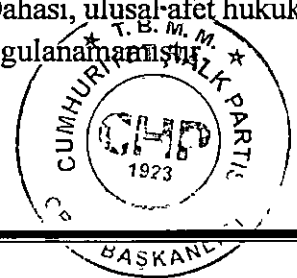
GEREKÇE

Türkiye, Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren doğrudan veya dolaylı olarak afetle ilgili çok sayıda kanun ve bu kanunlara dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlem bulunmaktadır. Bu mevzuatın önemli bir bölümü de afet yönetimini gerçekleştirecek idarelerin yapısına ilişkindir. Afet yönetimi; afet öncesi, afet sırası ve afet sonrası olmak üzere üç aşamayı kapsar. Bu bakımdan, ilgili idareler; afet öncesi önlemler bakımından planlama, uygulama ve izleme süreçleri, afet anında acil olarak yapılması gerekenler ve afet sonrasında afetten zarar gören kişilere yönelik hizmetlerin organizasyonu ve afet bölgesinde gerekli telafi düzeneklerinin gerçekleştirilmesi için oluşturulmaktadır. Çok sayıda birimin bir arada hareket etmesini gerektiren bu çok aktörlü sürecin nasıl örgütleneceği ve eşgüdümü, afet risklerinin azaltılması bakımından son derece önemlidir.

Afet yönetimi, 1950'lerden bu yana çeşitli şekillerde oluşturulmuştur. İlk olarak 1953 yılında Bayındırlık Bakanlığı Yapı ve İmar İşleri Reisliği bünyesinde bir deprem bürosu kurulmuştur. 1958 yılında 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu kabul edilmiş ve İçişleri Bakanlığı'na bağlı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü de afetlerle ilgili yetkilerle donatılmış, sivil savunma fonu kabul edilmiştir. 1968 yılında 7269 sayılı Kanunda önemli değişiklikler yapılmış ve afetler fonu oluşturulmuştur. 1999 yılında yaşanan Gölcük depreminden sonra 27.08.1999 tarih ve 4452 Sayılı "Doğal Afetlere Karşı Alınacak Önlemler ve Doğal Afetler Nedeniyle Doğan Zararların Giderilmesi İçin Yapılacak Düzenlemeler Hakkında Yetki Kanunu" doğrultusunda çok sayıda KHK ile yeni düzenlemeler yapılmıştır. 583 sayılı KHK ile Türkiye Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kurulmuş, Başkanlık 2000 yılında Genel Müdürlüğe dönüştürülmüş, 586 sayılı KHK ile de Sivil Savunma birlik ve müdürlükleri kurulmuştur. 2009 yılında çıkarılan 5902 sayılı "Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" ile Başbakanlık'a bağlı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) kurulmuş ve daha önce birden çok teşkilatın yürüttüğü görevler bu Başkanlık altında toplanarak bu dağınık yapının giderilmesi amaçlanmıştır. 2017 Anayasa değişikliklerinden sonra Türkiye'de idari teşkilatın yeniden yapılandırılması sürecinde 2009 yılında kurulan AFAD, 2018 yılında 4 sayılı CBK ile yeniden düzenlenmiştir. Bugünkü yapısı ile AFAD, İçişleri Bakanlığı'na bağlı bir birim olarak görev yapmaktadır.

Bununla birlikte, 6 Şubat 2023 Maraş merkezli başlayan ve yaklaşık 14 milyon insanı etkileyen depremlerde AFAD'ın bugüne kadar önlem alma bakımından etkin ve yeterli olmadığı, kurumlararası işbirliği ve eşgüdümün yetersiz kaldığı, deprem ertesi arama kurtarma faaliyetleriyle sonrasında sunulan hizmetler bakımından da sistemin hantal işlediği, bütüncül politikalar ve uygulamalar geliştirilemediği, bilimsel yaklaşım anlamında da önemli sorunlar olduğu görülmüştür.

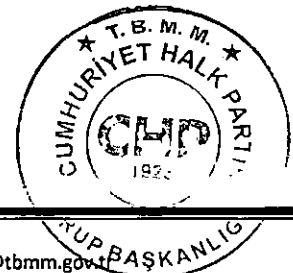
Bütün bunlar, afet yönetimine ilişkin bütüncül bir yasal düzenleme gereğini acil hale getirmiştir. Gerçekten, ormandan imara, madenden çevreye, umumi afetten yönetimine, kentsel dönüşümden deprem sigortasına, seksen yıla yayılan yasalar yelpazesi yürürlükte bulunmaktadır. Ne var ki, bu dağınık mevzuat, öngörülebilirlik ve ulaşılabilirlik sorunları başta olmak üzere var olan birçok düzenleme zaafı nedeniyle, afetler hukukunu etkili kılamamıştır. Dahası, ulusal afet hukukuna ilişkin mevzuat, uluslararası afet hukuku ışığında yorumlanamamış ve uygulanamamıştır.

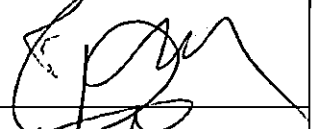
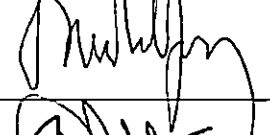
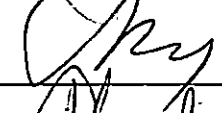
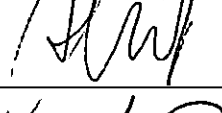
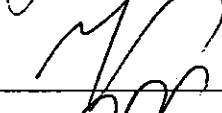
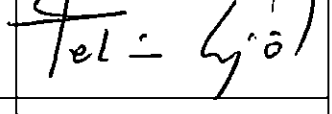
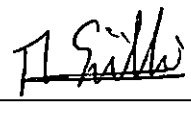
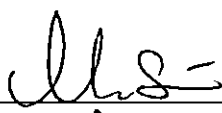
Risklerin azaltılması için alınması gereken önlemlerle ilgili bilimsel verilerin sağlıklı biçimde edinilmesi ve değerlendirilmesi, merkezi planlama ve idareler arasında bilgi akışı ve eşgüdüm sağlanması ile afet anında acil bir kriz merkezi oluşturularak eşgüdümlü çalışmanın sağlanması gibi işlevlerin etkili biçimde yerine getirilebilmesi için bütüncül yasal düzenlemeye ihtiyaç vardır.

Konunun pek çok uzmanlık dalı bilgisini bir arada gerektirmesi nedeniyle oluşturulacak yasal düzenlemelerin olabildiğince alanın uzmanlarının (jeofizik mühendisleri, inşaat mühendisleri, mimarlar, kamu yönetimi uzmanları vb) bilimsel görüşlerinin ve tavsiyelerinin de alınabileceği meslekleri temsil eden meslek kuruluşlarına yer verilmesi özellikle önlemler ve yeniden yapılandırma çalışmaları bakımından son derece önemlidir.

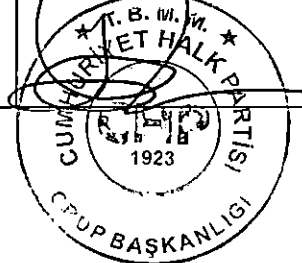
Bu şekilde, afetlerdeki acil müdahalelerde uyulacak esasları, koordinasyon süreçlerini, iletişim altyapısının sürekli hazır tutulmasını, afet sonrası barınma ve diğer temel ihtiyaçların sağlanmasını, afet sonrası süreçte sağlık, eğitim, ekonomi ve istihdamda nasıl bir yol haritasının izleneceğini ve alınması gereken kararların hayata geçirilmesi için bir araştırma komisyonu kurulması amaçlanmıştır.

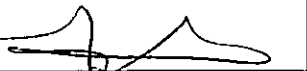
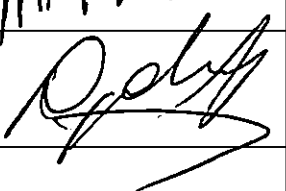
..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
2. Türker Ateş	Bolu	
3. Fahri Özkan	Kırklareli	
4. Rahmi Aşkın TÜRKELİ	İzmir	
5. Cümhur İZZET	Muşla	
6. ALİ KAYAĞA	USAK	
7. Seyit Torun	Ordu	
8. Tahsin Ocaklı	Rize	
9. Mustafa Adıgüzel	Ordu	
10. Ochan Sömer	Adana	
11. Tekin Binyıl Jale Nur Söller	Ankara	
12. Jale Nur Söller	Eskişehir	
13. Mureyyen Şakir	Adana	
14. Yücel Mansur Kiling	İstanbul	
15. Kadir Bıko	İstanbul	

Paraseler

1035 Sayılı Meclis Aras

16.	R. 1. 7. Kılıbambacı	Ruoh (2)	
17.	Murat Gön	Sausen	
18.	Mehmet KANU	Kocaeli	
19.	MUSTAFA SÖĞÜL	Erzincon	
20.	Nimet Özdemir	İstanbul	
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			

